

ПЕДАГОГ

Щиріше читаття



Газета заснована 30 вересня 1988 року.

№№ 27—28 (80—81) 2 ЖОВТНЯ 1990 р.

Ціна 6 коп.

Газета Івано-Франківського державного педагогічного інституту імені В. Стефаника

Для українських шкіл Румунії

Вперше за всю історію Івано-Франківського державного педагогічного інституту імені В. Стефаника десятьма українським випускникам ліцеїв з Румунії вручено студентські квитки ІФДПІ. Після закінчення нашого вузу вони працюватимуть в українських школах Румунії.

Днями в інституті побувала делегація з Румунії (повіту Марамуреш). Між двома сторонами підписано угоду про спільне співробітництво, про умови якої розповідає ректор інституту професор В. І. КОНОНЕНКО:

— Наш навчальний заклад встановив дружні зв'язки з українцями, що проживають за кордоном. З

однієї сторони, ми підтримуємо паростки української національної культури, що є в різних країнах світу, з іншого боку маємо можливість обміну студентами, викладачами. Важливо, щоб студенти-українці з різних країн добре знали історію, мову, музику, живопис, національну культуру.

Перша така ластівка з'явилася в цьому році. Угодою, яку ми підписали, інститут розпочинає підготовку вчителів для українських шкіл в Румунії.

Цього року приймаємо перших десять румунських випускників ліцеїв на перший курс філологічного, фізико-математичного, музично-педагогічного факультетів.

Вважаємо, що наше основне завдання для юних посланців-сусідів, дати їм можливість одержати знання з усіх шкільних курсів українською мовою. Кожен студент, який приїхав з Румунії, матиме широку можливість ознайомитися з українською культурою, історією, літературою, етнографією, фольклором. Ми прагнемо, щоб вони брали активну участь в художній самодіяльності, вивчали традиції і звичаї нашого краю.

Українські студенти з Румунії будуть жити разом з нашими студентами в гуртожитку і спільно вирішуватимуть студентські справи.

Хочу наголосити, що ми

не зупинимось на цьому. На наступний навчальний рік плануємо розширити форми співробітництва.

Значну матеріальну підтримку в цій справі нам надало обласне відділення товариства української мови імені Т. Г. Шевченка. Активну допомогу ми одержали з боку обласної Ради народних депутатів, і зокрема, заступника голови обласного комітету Є. П. Чучука.

...На початку жовтня студенти нашого вузу хлібом і сіллю зустріли своїх однокласників. Їм було вручено студентські квитки. Побажавмо їм успіхів у навчанні!

Розмову вів Мар'ян ГРИНЕР.

Мрія збулась, або кілька знайомств з першокурсниками

Усі ми в душі великі мрійники. Та, на жаль, не всі наші мрії збуваються. А ось тим, хто став першокурсником, пощастило — їх мрія збулась.

Звичайно, перший день навчання у вузі — це перші враження, перші знайомства. Ми вирішили поділитися, як почувають себе вони у стінах славного педагогічного інституту імені В. Стефаника, про що думають, і звичайно, мріють.

ЗНАЙОМСТВО ПЕРШЕ: «ФІЗИК І ЛІРИК»

Із студентом-першокурсником фізико-математичного факультету Романом Латником я познайомився у коридорі чисто випадково. Із цілого гурту хлопців і дівчат, які стояли в очікуванні викладача, мій погляд зупинився на цьому симпатичному юнакові з руським чубом.

Як вважає сам Роман, йому пощастило, бо одразу після школи поступив до інституту.

— Чому обрав фізикат? Мабуть, із-за інформатики та ЕОМ, якими захоплювався у школі.

— З ким із першокурсників встиг познайомитись? — запитую у Романа. — Звичайно з усіма ще не встиг. Взагалі, я колективіст, мав багато друзів серед однокласників, але, думаю, що на курсі їх буде у мене не менше.

Крім фізики та інформатики, якими захоплюється, він багато читає, любить слухати сучасну музику, цікавиться історією України, бо як вважає Роман, бездуховність йде від незнання рідної історії та культури.

ЗНАЙОМСТВО ДРУГЕ: «ЧАРІВНИЙ СВІТ МОВИ»

Як відомо, на філологічному факультеті більшість дівчат, а хлопців... можна порахувати на пальцях. Врешті, як-то кажуть, беруть не числом, а вмінням. І я в цьому переконався, коли познайомився з Василем Пітелем, першокурсником філологічного факультету українського відділення.

Василь народився і виріс на благодатній рогадинській землі, що подарувала Україні Настю Лісовську (Роксолану) у мальовничому селі Верхнє Липове.

Батьки-колгоспники, вони змалку привчали хлопця до посильної праці, тому він не цурається ніякої фізичної праці і знаходить у ній насолоду.

— Чому вирішив стати вчителем? Любов до книжки, до художнього слова передав йому дідусь Дмитро — чудовий оповідач. За характером Ва-

силі лірик і мрійник «А це від матері», — ніяковіючи посміхається хлопець.

Красу і багатство рідної мови у рідній школі перед ним розкрила вчителька і директор, випускниця нашого інституту Ганна Михайлівна Сандалович. Це вона відкрила для хлопця чарівний світ літератури, пробудила в нього здібності до творчості, вселила віру у власні сили.

Він віддавна пробує писати оповідання, новели, в яких намагається зрозуміти світ і людей, їхні болі й радощі. Сюжети своїх творів бере з особистого життя, з того, що ним пережите і встрадане. Правда, поки що Василь соромиться показувати свої твори, вважає, що друкувати їх ще рано. Проте ми не втрачаємо надії і сподіваємось, що незабаром наші читачі матимуть змогу познайомитися з новелами Василя Пітеля.

ЗНАЙОМСТВО ТРЕТЄ: «ХОЧУ СТАЖУВАТИСЯ В АНГЛІЇ»

— Поки шукала своє прізвище у списку зареєстрованих на перший курс, — розповідає Оля Мурафа, — то серце мало не вискочило з грудей. А коли знайшла — наче вирости крила.

Оля закінчила Бурштинську СШ № 3 із золотою медаллю. Намір був поступити на інфекційний факультет, та ні — з диктанту одержала четвірку. Але дівчина не розгубилась, а твердо вирішила продовжувати складати вступні іспити, і, як бачимо, успішно.

Про що мріє студентка Оля Мурафа? Що настає той день, коли вона поїде стажуватись до Англії, а потім неодмінно дасть інтерв'ю газеті «Педагог Прикарпаття».

— Мрії треба обов'язково, — впевнено говорить Оля, — людина без мрії, що безкрилий птах.

Щож цілком справедливий слова. Підсумовуючи нашу розмову, хочеться побажати усім першокурсникам здійснення всіх їхніх мрій і планів.

Григорій РИС,
наш. кор.

Попереджувальний страйк

Першого жовтня в педагогічному інституті відбувся двогодинний попереджувальний страйк. Під час якого пройшов мітинг «Ні — новому союзному договору». В цьому заході взяли участь професорсько-викладацький склад, студенти і запрошені.

Відкрив мітинг студент 3-го курсу історичного факультету Левко Довган. Потім головуючий надав слово студенту філологічного факультету Івану Ципердюку, професору І. А. Климишину, доцентам О. М. Павлип'юку, В. І. Кафарському, І. Б. Рижому, профе-

сору В. І. Кононенку, члену обласної Ради Української республіканської партії Андрію Смуку, завідувачому обласним і міським відділами народної освіти Богдану Томенчуку та Северину Салітрі, голові філії студентського братства інституту Олегу Синютці, студенту інституту 1940—41 років М. І. Дмитрику.

На закінчення страйку Олег Синютка зачитав текст телеграм Голові Верховної Ради УРСР Л. М. Кравчуку і голові Народної Ради І. Р. Юхновському.

М. КАЗИМИРІВ.



ВІДОМІН СТУДЕНТСЬКОГО ЛІТА. Яде уреч рідної мови в оздоровчому таборі «БУДІВЕЛЬНИК» (Калуш-

ний район), де проходили педагогічну практику студентів. Фото Вікторії ЗАГРЕБЕЛЬНОЇ.

„Людяність”

Така назва нової громадської організації, що утворилась недавно в нашому вузі.

Її першими членами стали ініціатори — викладачі вузу професори В. В. Грабовецький, І. А. Климишин, доценти Л. Т. Бабій, Ф. Ф. Костишин, В. Г. Матвішин, В. Т. Полек.

Як вважає один з ініціаторів цього об'єднання доцент Л. Т. Бабій, воно допоможе молодим людям у виборі моральних орієнтирів, не будувати міжособист-

тисні стосунки на підозрах і пошуках ворога. Слід пам'ятати, що всі ми різні, та у загальнолюдському поступі на одній землі нам важливо не розмежовуватися за якими б то не було ознаками, а згуртуватися.

Об'єднання бере на себе просвітительські, виховні, інші обласно-організаційні функції. І в цій безкорисливій справі воно готове до співпраці з усіма бажаючими та громадськими організаціями, що існують як у вузі, так і за його межами.

Свою роботу організація «Людяність» будуватиме на принципах честі, совісті, доброї волі, почутті громадського обов'язку.

«Людяність» надаватиме моральну допомогу тим, хто оступився, зневірився в собі з тим, щоб допомогти повернути їм у людей і власні сили.

Члени об'єднання мають намір конкретними справами утверджувати в стінах інституту гуманізм і високу моральність, загальнолюдські цінності, правду й соціальну справедливість, чесність і благородство у педагогічній праці.

Пропонуємо увазі наших читачів звернення до викладачів, працівників і студентів педінституту об'єднання «Людяність».

ЗВЕРНЕННЯ

до викладачів, працівників і студентів інституту

Ми, ініціативна група викладачів і працівників інституту, вважаючи на те, що у нашому суспільному співжитті й далі розвивається бездуховність, котра виявляється в аморальних вчинках, приниженні національної та релігійної гідності громадян, дефіциті людяності, справедливості й милосердя, звертаємо до всього колективу з проханням конкретними справами утверджувати у вузі гуманізм і високу моральність, загальнолюдські цінності, правду й соціальну справедливість, чесність і благородство у педагогічній праці. З цією метою ми пропонуємо створити добровільне громадське об'єднання «Людяність», яке провадитиме свою роботу при профспілковому комітеті професорсько-викладацького складу і працівників інституту.

Головним змістом усієї нашої діяльності має стати прагнення підняти на вищий рівень людяність членів трудового колективу інституту. Бо глибоко усвідомлюємо, що гідність людини, нації і людства загалом можна забезпечити тільки людськими методами: розумом, сумлінням, добротою, щирістю, справедливістю, взаємоповагою і рівноправністю. Власне, тими методами, що краще потрібні поколінням сучасним і грядущим у майбутньому.

Ми маємо намір поставити загальнолюдські цінності на службу людині. Тому рішуче засуджуємо глобальне одержавлення соціального життя, масові репресії, командно-ієрархічний стиль керівництва, усунення трудящих від власної та політичної влади. Настійливо виступаємо за прискорення формування правової держави, маємо намір прак-

тично організувати юридичний всеобуч працівників інституту.

Об'єднання виступатиме за колективний пошук шляхів формування всебічно людської особистості, проти розростання на новому суспільному ґрунті індивідуальної психології, за пропаганду життєвого досвіду тих громадян, які в повсякденному побуті, в щоденній праці утверджують ідеї людяності й справедливості.

Об'єднання будуватиме свою роботу на принципах честі, совісті, доброї волі, громадського обов'язку. Тому йому потрібні люди, яким чужі черствість, байдужість, зневага, лукавство, некомпетентність, кар'єризм, різного роду політичне хамелеонство і пристосовництво.

Об'єднання бере на себе просвітительські, виховні, примиренські, обласно-організаційні функції. І в цій безкорисливій справі воно заявляє про свою готовність до співпраці з усіма бажаючими, іншими громадськими об'єднаннями, що існують чи діятимуть в інституті.

Наше об'єднання потрібне молодим співгромадянам, щоб не помилитися у виборі моральних орієнтирів, не будувати взаємодій на підозрах і пошуках «ворога». Пам'ятаймо, що всі ми — різні, та у загальнолюдському поступі на одній землі нам важливо не розмежовуватися за якими б то не було ознаками, а згуртуватися, аби жити й вижити у круговерті сьогоднішніх екологічних, суспільно-політичних та економічних процесів.

Отже закликаємо до об'єднання. «Людяність».

Його можливості у наших спільних духовних справах, глибокій вірі у можливість докорінного оновлення й перебудови нашого суспільного співжиття.

Члени ініціативної групи по формуванню громадського об'єднання «Людяність»:

АНДРОЩУК Л. В.,
асистент кафедри англійської мови.
БАБІЙ Л. Т.,
доцент кафедри філософії.
ГРАБОВЕЦЬКИЙ В. В.,
зав. кафедрою України, професор.
КЛИМИШИН І. А.,
професор кафедри фізики.
КОСТИШИН Ф. Ф.,
голова профкому, доцент,
ЛИТВИН С. Д.,
доцент кафедри педагогіки і психології.
МАТВИШИН В. Г.,
завідуючий кафедрою іноземних мов, доцент.
ЯКОВИШИН В. М.,
доцент кафедри політичної історії.
ПОЛЕК В. Т.,
доцент кафедри української літератури.
СЛИВОЦЬКИЙ М. Ю.,
доцент кафедри музики і методики її викладання.
ХОРОВ С. І.,
старший викладач кафедри української літератури.
ШОТОХІН В. М.,
старший викладач кафедри філософії.
РЕГА О. С.,
доцент кафедри педагогіки.

У профкомі інституту

Як виконується угода

Відбулось розширене засідання профкому професорсько-викладацького складу та працівників і профкому студентів. У його роботі могли взяти участь не лише члени профкому, а й усі бажаючі.

З інформацією про хід виконання угоди між ректоратом і профкомом по поліпшенню охорони праці і здійсненню санітарно-оздоровчих заходів на 1990 рік та підготовку до

роботи інституту в зимовий період виступив голова профспілкового комітету доцент Ф. Ф. Костишин.

У своєму виступі він зазначив, що роботу відповідальних осіб від ректорату і профкому, які здійснювали контроль за ходом виконання угоди, визнати незадовільною і зажадав від кожного персонально вжити конкретних заходів щодо реалізації

завдань, намічених угодою.

Зроблено чимало, зауважи доповідач: проведено поточний ремонт у гуртожитках, реконструкцію табору «Зірка», що в Микуличині, вибірковий ремонт і заміну меблів у корпусі № 5. Про те слід зауважити, що чимало пунктів угоди не виконано, хоч термін їх виконання минав. Взяти хоча б організацію харчування студентів: досі

немає продовольчих лотків на поверххах навчального корпусу № 5, затягується на невизначений термін відкриття кафе-пельменної і гриль-бару; не здійснена запланована радіофікація корпусу № 5. Виною такою становиться, як вважає голова профспілки Ф. Ф. Костишин, є безініціативність та безвідповідальність окремих товаришів.

Справедливі нарікання викликає робота інститут-

ської телефонної станції. Як повідомив проректор по АГЧ, все це результат низької технічної оснащеності, а також відсутність спеціаліста.

У своєму виступі ректор інституту професор В. І. Кононенко висловив пропозицію про упорядкування та благоустрій інститутського двору: встановити пам'ятник Василю Стефанику, посадити сріблясті ялинки перед входом. А також зробити

абоку вулиці Пушкіна ворота, обладнати стоянку для автомобілів.

На засіданні було розглянуто питання про упорядкування і використання гуртожитків для викладачів і працівників, про підготовку до звітно-виборних зборів у профорганізаціях і групах, створення експертної комісії по оцінці умов праці в підрозділах інституту, нагородження профактиву.

Завершив свою роботу 1-й з'їзд профспілок працівників освіти та науки. В ході його роботи було замінене попередню назву — на «Установчий», переіменовано «профспілку працівників народної освіти і науки на «профспілку працівників освіти і науки України».

На Установчому з'їзді, який проходив у Києві, було заслухано Звіт про роботу Українського республіканського комітету профспілки працівників народної освіти і науки за 1987—1990 р.р., Звіт ревізійної комісії республіканської профспілкової організації, прийнято Статус (тимчасовий), а також програму дій профспілки на рік.

У складі делегації від Івано-Франківської області були представники колективу педагогічного інституту імені В. Стефаника — голова профспілкового комітету професорсько-викладацького складу та працівників вузу доцент Ф. Ф. Костишин (до речі, він працював у редакційній комісії) та голова студентської профспілки Петро Хмельовський.

Враженнями від роботи з'їзду ділиться голова профспілкового комітету викладачів та працівників інституту Ф. Ф. Костишин.

— Громадсько-політична ситуація на Україні, як і в країні в цілому, гостро і по-новому поставила питання про місце і роль профспілок у нашому житті, щоб вона перестала бути служницею адміністрації, а стала справжньою захисницею інтересів трудящих. Тому на

роком, і всі керівні органи обрати лише на один рік. Я цілком погоджуюсь з такою думкою, шодиритися із становищем освітян ніяк не можна, бо бездомний учитель чи викладач не може передати своїм учням щастя рідного дому, тепло своєї Батьківщини,

цінника, а по-друге, над профспілковими лідерами тяжіє вчорашній досвід керівництва. Крім цього, потрібні зміни у самій структурі профспілок, щоб команда йшла «знизу», від первинних організацій. І ще на мою думку, основне гальмо — відсутність Закону про профспілки та громадські організації взагалі, хоча треба відзначити, що новим Статутом первинним організаціям нарешті надано право вільного використання коштів, створювати власні підприємства і т. д.

— Як Ви плануєте будувати роботу профспілкової організації, яку очолюєте?

— Насамперед у центрі уваги всієї роботи профспілкової організації повинна стати конкретна людина з її проблемами. Як це зробити? Це вже інше питання. Гадаю, людям потрібна не лише матеріальна допомога, хоч ми намагатимось надавати її всім, хто до нас звертається, проте, існують у людей труднощі морального характеру, тому я покладаю певні надії на громадське об'єднання «Людяність», яке нещодавно утворилось з ініціативи профспілкового комітету інституту.

Захищати інтереси людей

з'їзді точились гострі розмови, що переходили у дискусії, з приводу того, якою повинна бути профспілка, і зійшлися на одному: вона повинна стати незалежною, непартійною і об'єднуватиме людей незалежно від партійної приналежності та релігійних вірувань.

— Як на Вашу думку, врятує нас з'їзд Декларацію про державний суверенітет України?

— На з'їзді звучала настійна вимога створити профспілку суверенної України. Правда, це робота не одного дня, тому було запропоновано Статус назвати тимчасовим і його дію обмежити

оскільки остання мало піклується про нього. Хочу сказати, що профспілка з урядом повинна говорити на рівних, а не як прохач. Взяти хоча б той факт, що рішенням Уряду СРСР заробітну плату вчителям мають підвищити за рахунок бюджету місцевих Рад, але це, по суті, привело до зменшення асигнування на потреби школи. Як це розцінити? Адже на потреби народної освіти необхідно збільшити асигнування вдвічі.

— Чим пояснюється пасивне ставлення профспілок до перебудови?

— По-перше, профспілка ще не стала істинним захисником інтересів пра-



«ГІЛКА ГОРОВИНИ».
Фото Володимира БОБ'ЯКА
(ТЗН)
«НЕСПОКІЙНЕ ПЛЕМ'Я—
ТУРИСТИ»
Фото Ольги СТРИЛЕЦЬ.
(II курс, медфак.).
«НА ЗГАДКУ ПРО ЯРЕМ-
ЧЕ»

(Влітку студенти ІФДП
працювали вихователями в
оздоровчому таборі «Вог-
ник»)

Фото Євгена ГОРДИЦЬ.
(НФС «Обрій»)

Фотозеркало самодіяль-
ної фотостудії Будинку
культури «Студентський»

Представляємо автора



Галина Петросаняк на-
родилася в мальовничому
карпатському селі Черемош-
на Верховинського райо-
ну. Захоплюється поезією,
сама пише вірші, прозу. У
1987 році вступила на 1-й
курс філологічного факультету.
Вере активну участь у літературній
студії «Зав'язь» Будинку
культури «Студентський»,
член обласного літературного
об'єднання «Іскри юності». Для
молодшого літературного
альманаху «Вітрила» (місто
Київ) підготувала добірку
своїх віршів. Сьогодні Галина
звітує про творче відрядження
на батьківщину великого російського
письменника І. С. Тургенєва.

Літо позаду. На порозі
суворий вересень. Він за-
ставляє мобілізувати сили
для придбання таких
необхідних нам, майбутнім
педагогам, знань. Я думаю,
енергія й позитивні емоції,
накопичені за час діалекто-
логічної практики студентами
групи РА-11 (нині РА-21),
допоможуть їм в цьому.
Ім поталанило одним пострілом
вдалося вбити двох зайців:
зібрати цікавий матеріал по
діалектології Орловської області,
а основне — побували в
одному з найзаповітніших
місць Росії — в Спаському
Лутовинові, саднбі-музеї
великого російського
письменника Івана Сергієвича
Тургенєва.

Іхали, що називається
«дикунами». Продукти харчування
і житло везли з собою. Уявіть собі
20-кілограмові рюкзаки за
тендітними плечима студенток-
першокурсниць. Але ж основне
для нашого брата-студента —
незвичні умови (тобто не лекційні
аудиторії). Отже, настрої у всіх
був відмінні.

Росія зустріла гостей недовірко-сірим поглядом
широкого свого неба. Але невеличке
мальовниче село Спаське Мценського
району Орловської області вже
чекало нас. Біля садби славетного
російського письменника нас зустрів
директор музею і люб'язно запропонував
вибрати місце для розташування
наметів. Розташувались біля
чудового тургенєвського парку.
В наступний день для нас провели
екскурсію по садбі. Величезний,
вибудований у формі підкови
будинок, оточений парком. Він
дістався в спадок матері Івана
Сергієвича — Варварі Петрівні
Лутовиновій, яка стала однією з
найбагатших поміщиць на Орловщині.

Тут пройшло дитинство
майбутнього письменника.
Хлопчик мав парк, з його
заплутаними стежками, полянами,
що заросли незабудками й
сунцями, тіннями липовими
алеями. З дитинства він лю-

бив спілкуватись з простими
людьми — вчився в кріпосних
мисливців розрізняти птахів по
голосу, впізнавати квіти і трави.
Тут він почував себе на волі.
Бо в будинку і в садбі всім
керувала його мати і горе тому,
хто в недобрый час потрапляв
під її гарячу руку. Сина свого
вона карала за всякі дрібниці,
майже кожний день.

Але йшли роки. Тургенєв
вчився в Москві, Петербурзі,
слухав лекції в Берлінському
університеті. Та де б він не був,
завжди манили його до себе

Ідеш по алеї і здається —
що ось на другому її кінці
з'являться силуети Рудіна,
Наташі Ласунської, Лізи
Калітіної, Лаврецького,
Базарова. Живуть тут герої
Тургенєва. Живуть своїм
невидимим вічним життям.

В наступні дні ми знайомимось
з околицями Спаського, ідемо на
місце, де жив Бірюк-герой
однойменного оповідання.
А на самого Івана Купала —
відправляємось у подорож на
«Вєжин луг», це в 13-ти
кілометрах від Спаського.

Величезний, підперезаний
срібним серпом ріки — з
дивною слов'янською назвою —
Снежидь. Назад повертаємось
через село Хорівку, де жив
колись тургенєвський Хор із
оповідання «Хорь і Калинич».
Любуємось холодною, але такою
величною красою російських
пейзажів. І тільки пізно ввечері
стомлені, але напоєні дивним
трупком незабутніх вражень,
повертаємось додому.

А завтра нас чекають розкішні
березові гаї, де п'янієш від
запаху сунців, від білої печалі
цих вродливих, гордких беріз.
Нас гостинно приймає задерж-
калля бурштиново-зелених
ставів.

Чудові, незабутні дні. Але
настає час прощатись і ми
востаннє гуляємо по алеях
спаського парку. Хочеться
мовчати, думати про те, що
колись ще будемо тут. Здається
зайвим тут будь-який сторонній
звук, навіть голосно сказане
слово.

Прощай, Спаське! Спасибі
тобі за білу печаль, за м'яку
янтарну зелень твоїх ставів,
за різнобарв'я і різноголосся
цього парку. За те, що збереглись
тут сліди твого великого
сина і ти так ревностно
оверігаєш їх.

Я знаю, кожен з студентів
групи РА-21 повернеться в
Спаське, повернеться в снах,
в мріях, а може й наяву.
Галина ПЕТРОСАНЯК.
Наш хор.

Спасибі тобі, Спаське

білокорі спаські гаї, задерж-
калля чистих його ставів. І в
1852 році, коли по розпорядженню
царя Миколи його вислали в
Спаське за статтю на смерть
Гоголя, Тургенєв починає серйозно
займатись літературою. Тут
написані його знамениті «Записки
охотника», пізніше — романи
«Рудин», «Дворянское гнездо»,
«Накануне», «Отцы и дети». В
кінці життя Тургенєв живе за
кордоном, у Франції, але весь час
мріє повернутись в рідне
Спаське.

У 1881 році він приїжджає
сюди на літо в останній раз.
В 1883 році — помирає на
чужині.

Про все це ми дізнаємось з
розповіді екскурсовода. І одразу
хочеться почитати романи
Тургенєва, де так точно, з такою
любов'ю описаний кожен куточок
цього величного прекрасного
парку.

Відгомін літа



Івано-Франківська обласна організація Спілки журналістів СРСР

Новини Прикарпаття для ДЛЮВІХ ЛЮДЕЙ

Першу партію персональних комп'ютерів виготовив колектив Івано-Франківського виробничого об'єднання «Родон». Ними можна оснащувати комп'ютерні класи в загальноосвітніх школах, технікумах та інститутах, вони стануть у пригоді інженерам, науковцям, діловим людям. До кінця року підприємство випустить 2000 персональних комп'ютерів.

МЕТА — ВИХОВАННЯ

Комітет по збереженню пам'яті В. І. Леніна створено в Івано-Франківську. Його мета — припинити вандалізм, руйнування пам'ятників вождю світового пролетаріату, виховувати в людей шану і повагу до загальнолюдської культури, своєї минушини.

ІДЕШ ДО ЛІСУ — НЕ ЗАБУДЬ ГАМАНЕЦЬ

Великих збитків завдають нашим лісам туристи-«дикуни», а ще «любители лісу», які ходять до нього за якоюсь здобиччю. Хижацьке використання лісових багатств призводить до зменшення ділянок з афинами, малиною, брусницею, з кожним роком стає менше грибів, а про журавлину, якої колись на карпатських болотах було немало, тепер уже ніхто і не згадує.

Нещодавно колектив лісокомбінату «Осмолада» (Рожнятівський район) запропонував з усіх відвідувачів лісу брати відповідну плату за користування лісовими дарами.

ДО ЗАПИСНИКА ОЩАДЛИВИХ

Рационалізатори колгоспу «Ленінський шлях» Городенківського району В. А. Сарковський, І. В. Михайлик і С. Ю. Борис разом з спеціалістами колгоспу створили цех по виробництву обезводнених кормів і кормових брикетів.

Цех, де відбувається виготовлення, подрібнення зеленої маси із різно-трав'я, качанів і зеленої маси кукурудзи, забирання з неї вологи, виготовлення кормового борошна, а з нього кормових брикетів, що мають форму плоского витягнутого восьмикутника розміром 185 на 75 на 85 мм, — обслуговує два оператори.

Докладніше познайомитися з цією цікавою рационалізаторською роботою, дістати потрібні креслення і опис технології, можна в Івано-Франківському відділенні республіканського центру науково-технологічної інформації і пропаганди «Укрінформпрогрес».

ЗАПРОШУЄ «ЕДЕЛЬВЕЙС»

У селі Гута Богородчанського району — новосілля. Тут відчинилися двері бази відпочинку «Едельвейс», господарі якого працівники Солотвинського лісокомбінату. Водночас тут тепер зможе відпочивати 18 чоловік. Адміністрація лісокомбінату складає плани розширення бази.

Перший шкільний дзвоник дав у нинішньому році і сигнал до відкриття передплати на газети і журнали. Вона стартувала 1 вересня. Місячне записання, майбутнє підвищення цін на газети і журнали породжують немало чутток. Внести ясність у це питання кресподяєт ТАРС Т. І. Іванова попросила заступника міністра зв'язку СРСР Є. О. Манякіна.

На столі в його кабінеті бачу каталог всесоюзних видань.

— У ньому — близько тисячі найменувань газет і журналів, — вступає в розмову Євген Олексійович. — Треба зауважити, що йдеться лише про всесоюзні видання. Щодо республіканських, то кожна республіка нині видає свій каталог самостійно, визначаючи, які журнали і газети включати до нього. Так само, як і питання взаємного розповсюдження преси, визначення строків передплати. Гр-ша справа з передплатою на зарубіжні видання. Вона почнеться 1 жовтня і триватиме один місяць. Це пов'язано з тим, що багато газет і журналів країн Східної Європи, до яких ми звикли, або перестали існувати, або дістають нові назви, створюють і нові видання. У Держкомпреси СРСР, на жаль, немає до сьогоднішнього дня ясності, які валютні кошти виділятимуться для закупівлі зарубіжних газет і журналів. Тому досі каталог на ці видання не пішов ще у друк.

— Що нового чекає передплатників? Назви нових видань, на які відкрито передплату, перелічити неможливо. Скажу лише, що вперше можна буде одержувати «Московские новости» російською мовою. Ще одна новинка: річний комплект майже всіх газет і журналів коштуватиме дешевше, ніж при купівлі його в кіосках. Наприклад, один номер «Комсомольской правды», коштує 10 копійок, за рік виходить 300 номе-

зет і журналів можуть займатись безпосередньо видавництва або на договірних засадах підприємства зв'язку, інші організації і громадяни. Специфіка передплати диктує свої умови, згідно з якими пресі довелось першою вступити в ринкові відносини.

Тепер діє система договорів, які видавництва укладають з підприємствами зв'язку. Підкрес-

лю, що договірні відносини виникають між підприємствами. Міністерство зв'язку тут ролі не відіграє ніякої. А якщо говорити про нашу позицію, то ми вважаємо, що було б цілком логічно сконцентрувати передплату та експедирування преси в самих видавництвах. Це було б і логічно, і технологічно правильно. Зараз одні робітники в'яжуть пачки, а інші їх розкривають і починають знову сортувати. Це наші втрати, наші витрати, наша затримка в доставці. У одного гоподаря так ніколи не було б. Він би рационалізував процес, що в кінцевому підсумку було б дешевше для передплатника.

— Ну, раз уже розмова пішла про гроші, пора згадати про найбільш неприємну «новинку» — підвищення цін.

— Саме час. Ціна газет і журналів зросла приблизно удвічі. Вони змушені були це зробити, тому що подорожчав папір, друкарські послуги. І зв'язківці попросили навести справедливість в оплаті їх праці. Експертна комісія, у складі якої були представники Держкомцін і Мінфіну, визначила реальну плату за нашу роботу. При перерахунку недоплата становить і мільярд карбованців. А вся передплата в 1990 році коштувала 3,3 мільярда.

— Мої колеги — журналісти одностайно окрестили підвищення цін на передплату ударом на передплату ударом по гласності.

— Висловлюю з цього приводу особисту думку. На сторінках газети «Правда» зустрів цікаву пропозицію про те, щоб оплачувати з коштів партійних організацій передплату пенсіонерам і ветеранам. Місцеві профспілкові організації могли б також подати допомогу передплатникам. Потребують державної дотації бібліотеки. А дитячі і молодіжні видання? Якщо вже ми робимо знижку на дитячі швейні вироби взуття, то чому б не подумати про хліб гласності? Є, на мою думку, і ще один вихід — врахувати зростання цін на газети і журнали при виплаті дотацій громадянам у зв'язку з переходом до ринкової економіки.

— Ну, раз уже розмова пішла про гроші, пора згадати про найбільш неприємну «новинку» — підвищення цін.

Про передплату і не тільки про неї



Фотостудія Будинку культури «СТУДЕНТСЬКИЙ» представляє.

«БІЛЯ ГІРСЬКОЇ РІЧКИ». Віталій ОНИЩУК (учень Івано-Франківської СШ № 13).

«МАМИНА РАДІСТЬ». Михайло ЧМІР: (ФОС «ОБРІЙ»)

«КВІТИ — ВЕТЕРАНАМ». Наталія ГОРДИЦЯ. [Експериментальна школа-лабораторія ІФДП].



Книжкові обрі

Олександр ОЛЕСЬ. «ТВОРИ В ДВОХ ТОМАХ». («Дніпро», 1990).

Це найповніше видання літературної спадщини видатного митця слова включає оригінальні поезії, драматичні твори, новели, сатиру, переклади, зокрема й не опубліковані раніше.

Упорядник двотомника Р. Радивейський у вступній статті «Журба і радість Олександра Олесь» зазначає: «У літературний процес він увійшов разом з новим плеядою митців-поетів — В. Самійленком, М. Черняхівським, С. Черкасенком, М. Вороним, Г. Чупринкою. Увійшов і утвердився як тонкий лірик, співець краси й сили кохання, природи й долі рідного краю, поет надії і віри, чарівним словом якого на струнах серця видобувалися наймелодійніші звуки, виражалися найсвітліші людські почуття».

Тираж 30 тисяч примірників, ціна двох томів 7 крб. 30 коп.

Василь ГОЛОБОРОДЬКО. «КАР НА МЕТЕЛИКОВИХ КРИЛАХ». Вірші. («Молодь», 1990).

У другій збірці поета зібрані кращі вірші різних років, зокрема, «Світло хати», «Катерина Білокур: піжмурки квітів», «Телеснік (хатня інсценівка 33-го року)», «Чисті криниці», «Пам'ять».

Про трагедію П. Полуботка, замученого з наказу Петра І, йдеться у вірші «Засушені козаки».

Низка творів присвячена українським письменникам, які загинули в лабіринтах ГУЛАГу: «Молитва про нездійсненне» (М. Драй-Хмара), «Побачення з Косинкою», «По слідах» (М. Семенко).

Із першого з них постає образ відомого поета і вченого, якого поглинула безіменна могила на Колімі.

Тираж 3 тисячі примірників, ціна 75 коп.

«ПРО МИНУЛЕ ЗАРАДИ МАЙБУТНЬОГО». (Видавництво при Київському державному університеті, 1989).

Цей збірник, на думку його редакторів, можна вважати одним із перших підсумків тих гострих дискусій навколо історико-політичних проблем, що притамани останнім часом духовному життю нашої республіки. Його автори — співробітники Інституту історії партії при ЦК Компартії України, під егідою якого і здійснено це видання. Основна його ідея — відтворення об'єктивної картини історичних подій, висвітлення «закритих» раніше тем.

Читач знайде тут, зокрема, статті В. Замкового «Микола Скрипник: сторінки політичної біографії»; В. Мельниченка «Чи був Раковський конфедералістом?»; М. Панчука «Життя і смерть Олександра Шумського»; Л. Польового «Нарком Григорій Гринько»; Ю. Шаповала «Українські «щаблі» Кагановича, або «жива сталінська людина»; І. Кожукала і Ю. Шаповала «У ті важкі почесні роки...» та «М. С. Хрущов на Україні: сторінки історії».

Тираж 20 тисяч примірників, ціна 1 крб. 80 коп.



ФОТОГРАФІЯ

ДОВКОЛА НАС

Випуск 4-й

Розділ веде член правління Спілки художників УРСР, голова Івано-Франківського народного фото клубу «Обрій» Степан НАЗАРЕНКО.

Художнє об'єднання „Воля“ пропонує

1. Авторські каталоги фотохудожників П. Кривоноса, В. Філонова, А. Супруна, А. Чумакова, Р. Агас'янца, Ю. Євлямп'єва, М. Ладейчинова, В. Вяткіна, Р. Пожеркіса.

Ціна — 50 коп.

2. Каталог міжнародної виставки «Мир тобі, плането Земля!», каталог всеосвітньої виставки Куточок Ресії — отчий дім».

Ціна — 80 коп.

3. Каталог міжнародної виставки «150 фотографів світу — 150-річчю фотографії», виставка «Молодь».

Ціна — 4 крб.

Звертатися: р/с № 000142417 в Управление жилищоцбанка І. Чебоксары; наложеним платежом: 428032, г. Чебоксары, ул. К. Маркса, 32, Седову А.; поштовою расходом за счет получателя.

«НА УРОЦІ НАРОДОЗНАВСТВА».



«ТАНЯ» Фото Мар'яна ГРИНЕРА. (НДС).



Виставки Неповторний світ Тані Михайлишин

У приміщенні Будинку художника при обласній організації Спілки художників УРСР відкрилась виставка кольорових творів фотохудожниці Тані Михайлишини «Далеке і близьке».

Тут представлені роботи з різних куточків світу: Чикаго, Пенсільванії і Бойківщини, Массачусетса й Одеси. Більшість знімків — це увічнінені факти, миттєвості й реалії повсякденного життя, решта — так звані комбіновані фотопоезиї, наприклад, «Безмежність», «Сюрреалізм» тощо. Колорити, фотообрази, компо-

зиції і «плєнери», ракурси і зміни вибрати моменти для зйомки не тільки підносять експоновані твори в ранг художньої фотографії, — з них струменить світлий щем неповторності і мовби заклинає глядача жити уважливіше і цінити, і наповнювати смислом кожну хвилину свого буття.

Жителям і гостям Тисмениці також випала щаслива нагода познайомитися з творчістю вільного художника-фотографа з Бостона. Відкриття виставки відбулося з участю автора. Всі кошти, вилучені від її проведення передані на спо-

рудження пам'ятника Т. Г. Шевченку в Тисмениці.

Тетяна Михайлишини (її дівооче прізвище) — наша землячка. Ще маленькою дівчиною разом з батьками вона виїхала зі Львова до США. Закінчила Мерлендський коледж, відділ фотографії.

Перебудовчі процеси дали змогу наблизити творчість землячки і до нас. Її фотографії опублікувались в журналах «Україна», «Світ». Основу фотовернісажу в Тисмениці склали роботи, зроблені в останні роки. Географія їх сягає від зелених Карпат, непов-

торного Львова, древнього Києва, індустріального Долецька до загадкових і невідомих переважній більшості з нас Флориди, Пенсільванії, Нью-Йорка і Чикаго.

Українець, яких волею долі розділено океаном, з'єднало тут, на виставочній експозиції, мистецтво фотографії.

Василь ПІДВЕРБЕЦЬКИЙ.
Ірина ТОРГАШИНА.

Активістка народного фотоклубу «ОБРІЙ» БК № 1 м. Івано-Франківська, наш кор.



Республіканське свято народної творчості в місті Тернополі.

Фото Василя БУРМИ.

Діалоги

Професор: — До початку екзамену я можу відповісти на кілька запитань. Задавайте.
Студент: — Іване Петровичу, з якого предмета екзамен?..

Професор: — Ваша письмова екзаменаційна робота неправдоподібна...
Студент: — Ви самі запропонували нам фантастичну тему!..

Професор: — Чим ви докажете, що студент не шукає легкого шляху в житті?

Професор: — Що таке комедія?
Студент: — Анекдот, розтягнутий на два-три акти.

Студент: — А тим, що екзамен з вашого предмета я складаю вже втретє...

Зібрав Б. СЛЮСАР.

Шановні читачі

З 1 ВЕРЕСНЯ МОЖНА ПЕРЕДПЛАТИТИ ПЕДАГОГІЧНУ ПРЕСУ РЕСПУБЛІКИ НА 1991 РІК

журнал «ДОШКІЛЬНЕ ВИХОВАННЯ» — передплатна ціна на рік — 6 крб., ціна одного номера — 50 коп.;

журнал «УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА В ШКОЛІ» — передплатна ціна на рік — 10 крб. 80 коп., ціна одного номера — 90 коп.;

журнал «РУССКИЙ ЯЗЫК И ЛИТЕРАТУРА В СРЕДНИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ УССР» — передплатна ціна на рік — 10 крб. 80 коп.; ціна одного номера — 90 коп. на території Української РСР; 16 крб. 20 коп. на рік (один номер — 1 крб. 35 коп.) — за межі республіки;

«ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗБІРНИК МІНІСТЕРСТВА НАРОДНОЇ ОСВІТИ УРСР» — передплатна ціна на рік 6 крб., ціна одного номера — 25 коп.

Періодичність названих видань залишається попередньою.

Школа культурної політики

об'являє очередной конкурсний набір — керівників культурних і освітніх програм (робота передбачає високий рівень самостійності і відповідальності, совмещення інтенсивної гуманітарної підготовки і освоєння технік організаційно-діяльності гри, психодрами, групової комунікації, разрешення конфликтов);

— стажерів в групи незалежних експертів і комплексних досліджень по філософським і методологічним проблемам гуманітарного знання; — спеціалістів і стажерів в групи гуманітарної підтримки, дослідницьких груп інформаційно-аналітичного бюро, групи організаційно-технічного забезпечення.

Віксовий ценз для конкурсантів — 35 лет. Пригласаються також студенти економічних і гуманітарних навчальних заведень для участя в діяльності Школи культурної політики в качестве стажерів с перспективой предоставления работы по интересующей специальности.

Справка и регистрация по телефону: 255-93-87. Адрес: 123376, Москва, Дружинниковская ул., 15, «Киноцентр», к. 406.

Прогляньте всі видання, праці та студентів інституту передплатити книги, взяті вами до 1.09.1990 р. у бібліотеці інституту до 15.10.1990 р. Невідплатені читачі не допускаються до бібліотечного фонду і не обслуговуються.

О. ГУДУЛЯН,
Головний бібліотекар.

ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ВІДДІЛ бібліотеки повідомляє, що кожний 2-й понеділок і вівторок місяця з аудиторії № 116 проводиться виставка нових книг.

Ректорат, громадські організації і колектив кафедри природничих та математичних дисциплін початкового навчання інституту глибоко сумують з приводу трагічної смерті садівника дендропарку «Дружба»

БОРДІЙ Тетяни Миколаївни і висловлюють співчуття сім'ї та родині покійної.

«ПЕДАГОГ ПРИКАРПАТТЯ» — газета Івано-Франківського педагогічного інституту ім. В. С. Стефанишина. Газета виходить на українській мові.

ПРИШІТЬ: 284000, м. Івано-Франківськ, головпоштамп, в/с № 27.
ЗАХОДЬТЕ: м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57, 2-й поверх, каб. 209, 209а. ДЗВОНІТЬ: 96-4-12, 96-4-41.

Газета виходить один раз на тиждень. Формат — 8,5 друкованого аркуша газети «Правда».

Над номером працювали: ліногетисти Г. Возняк, Н. Бандюк, верстальники Г. Васильчук, друкарі Л. Чемерніський, М. Васильчук, фотомонтаж М. Васильчук, худ. оформлення В. Коліванов, літ. редактор Г. Васильчук.

Редактор Євген ГОРДИЦЯ.